

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2863

Vragen van het lid **Dijkma** (PvdA) aan de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel over *het bericht dat asielzoekers bij de IND geen eerlijke kans krijgen* (ingezonden 31 mei 2012).

Antwoord van minister **Leers** (Immigratie, Integratie en Asiel) (ontvangen 26 juni 2012).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «IND past Europese regels te weinig toe»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 6

Wat is uw reactie op dit artikel?

Bent u bereid om te bezien of het noodzakelijk is om de samenwerking tussen de IND en de asielzoeker te verbeteren, waarbij bijvoorbeeld de overheid een actievere rol krijgt in het achterhalen van de waarheid van het asielrelaas, om zo de asielzoeker bij zijn aanvraag, zo nodig, meer te ondersteunen?

Antwoord 2 en 6

Ten aanzien van de scriptie met als onderwerp de samenwerkingsplicht stel ik voorop dat zowel ikzelf als de IND het toejuichen dat medewerkers zich actief opstellen en kritisch zijn ten opzichte van het werk dat ze uitvoeren. In dat kader heeft de IND zijn medewerking ook verleend.

De algehele conclusie van de auteur van de scriptie, dat Nederland niet voldoet aan de samenwerkingsplicht, volg ik niet. Mijn inziens voldoet Nederland aan het vereiste zoals gesteld in artikel 4 van de Kwalificatierichtlijn (zowel de geldende richtlijn 2004/83/ EG, als de herziene, nog te implementeren richtlijn 2011/95 EU) en gaat Nederland op onderdelen verder dan deze norm.

¹ Trouw, 30 mei 2012.

Vraag 3 en 4

Hoe kijkt u aan tegen de conclusie van de voormalig IND-medewerker en afgestudeerd jurist, dat de bewijslast voor de onderbouwing van een asielaanvraag te vaak, nadrukkelijk bij de asielzoeker ligt? Hoe verhoudt deze bewijslastverdeling zich tot Europese regels? Deelt u de mening dat asielzoekers regelmatig in een moeilijke bewijspositie zitten, aangezien zij weinig middelen en mogelijkheden hebben om tegenwerpingen van de IND onderbouwd te weerleggen?

Deelt u de conclusie uit de afstudeerscriptie van de medewerker, dat de IND en de asielzoeker onvoldoende samenwerken om het asielrelaas te onderzoeken? Kunt u aangeven op welke wijze de IND de asielzoeker die geen documenten heeft en/of een (deels) tegenstrijdige verklaring heeft afgelegd tegemoet komt in de onderbouwing van zijn asielverzoek? In hoeverre is de IND daartoe volgens Europese regels of het beleid verplicht? Zit er verschil tussen deze regels en de uitvoering door de IND?

Antwoord 3 en 4

Allereerst merk ik op dat de schrijver van de scriptie niet een voormalig IND-medewerker is. Hij is op dit moment nog steeds voor de IND werkzaam is als senior hoor- en beslismedewerker. De betreffende medewerker heeft de scriptie geschreven in de hoedanigheid van rechtenstudent, een deeltijdstudie die hij naast zijn werk bij de IND heeft gevolgd.

De samenwerkingsplicht, die is neergelegd in artikel 4 van de Kwalificatierichtlijn, is een verplichting die zowel op de asielzoeker als op de Nederlandse autoriteiten rust. Artikel 4 van de Kwalificatierichtlijn is geïmplementeerd in de Nederlandse wet- en regelgeving, specifiek in artikel 3.35 van het Vreemdelingenvoorschrift en in deel C14 van de Vreemdelingen-circulaire. Uit de wet- en regelgeving volgt dat van de asielzoeker verwacht mag worden dat hij uit zichzelf voor zover mogelijk de benodigde informatie zal verstrekken. In beginsel ligt de bewijslast bij de asielzoeker. Daarnaast is er voor de Nederlandse autoriteiten sprake van een verplichting, in die zin dat zij zich ervan bewust moeten zijn dat de asielzoeker moeilijkheden kan ondervinden in het vergaren van bewijsmateriaal betreffende zijn asielaanvraag. De Nederlandse autoriteiten zullen de asielzoeker dan tegemoet moeten komen in het vergaren van bewijsmateriaal. Er is derhalve sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid.

Om invulling te geven aan deze gedeelde verantwoordelijkheid, zijn in de Nederlandse asielprocedure diverse waarborgen ingebouwd die bijdragen aan de samenwerking tussen de IND en de asielzoeker in het kader van de beoordeling van de asielaanvraag, zoals een rust- en voorbereidingstermijn, de mogelijkheid tot het indienen van correcties en aanvullingen op het gehoor en een voornemenprocedure.

Indien uit de verklaringen van de asielzoeker en/of algemene informatie blijkt dat het ondersteunend bewijsmateriaal redelijkerwijs niet van hem gevergd kan worden, kunnen onder omstandigheden, conform de (Europese) jurisprudentie en regelgeving de verklaring toch geloofwaardig worden geacht en zal de IND de asielzoeker het voordeel van de twijfel geven. Bij eventueel ontbrekende informatie voor het nemen van een zorgvuldig besluit kan de IND besluiten tot verlenging van de procedure voor aanvullend onderzoek om de asielzoeker verder tegemoet te komen in zijn bewijsgebrek. Al met al concludeer ik dat Nederland in ruime mate voldoet aan de gemeenschappelijke norm van de samenwerkingsplicht die voortkomt uit artikel 4 van de Kwalificatierichtlijn. Ook de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State is van oordeel dat er geen aanknopingspunten zijn dat de bewijslastverdeling die is neergelegd in de Vreemdelingenwet 2000 op grond van artikel 4, eerste lid, van de Kwalificatierichtlijn niet zou mogen worden verlangd (ABRvS 12 juli 2007, JV 2007/464. Zie ook ABRvS 12 juli 2007, JV 2007, 465 en ABRvS 25 maart 2008, JV 2008/195).

Vraag 5

Hoe groot schat u het risico in dat, als gevolg van deze werkwijze van de IND, asielzoekers, die bijvoorbeeld getraumatiseerd zijn, ten onrechte geen asielbescherming in Nederland krijgen?

Antwoord 5

Gelet op de zorgvuldigheid van de Nederlandse asielprocedure en alle waarborgen waarmee zij is omgeven, acht ik de kans dat asielzoekers ten onrechte geen bescherming krijgen in Nederland minimaal. Ik voeg daar aan toe dat de asielzoeker, indien hij het niet eens is met het besluit van de IND, daartegen in beroep kan gaan bij de rechtbank.